

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.411.2.9.2023

Pani
Katarzyna Petera Grywińska
Przyjazna Stomatologia
Katarzyna Petera-Grywińska
ul. Stępińska 6/8 U3
00-739 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/23/002/KPS Dofinansowanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych działań płatników składek
na poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Przyjazna Stomatologia Katarzyna Petera-Grywińska ¹ , ul. Stępińska 6/8 U3, 00-739 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Petera-Grywińska, osoba fizyczna prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą od 1 sierpnia 2008 r. ² .
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawdliwość przygotowania i wykonania zadania określonego w umowie. 2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ich trwałość.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 12 grudnia 2023 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.
Kontroler	Anna Kuszczuk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/72/2023 z 30 października 2023 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Przedsiębiorstwo zrealizowało zaplanowane działania w ramach projektu „Poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy rejestratorek medycznych, asystentek / higienistek stomatologicznych, asystentek stomatologicznych-rejestratorek poprzez automatyzację procesów dezynfekcji i sterylizacji narzędzi oraz zmniejszenie narażenia na czynniki biologiczne w środowisku pracy”⁵, finansowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych⁶ (konkurs nr 2020.01⁷).

Zakup kanałowej lampy dezynfekcyjnej, ssaków aerozoli, oczyszczacza powietrza, myjni, autoklawu oraz dozownika do dezynfekcji rąk został zrealizowany w sposób adekwatny do działania inwestycyjnego wskazanego w harmonogramie oraz budżecie projektu. Wydatki zostały udokumentowane w sposób zgodny z warunkami umowy zawartej z ZUS⁸, a także zgodnie z postanowieniami regulaminu konkursu na projekty dotyczące utrzymania zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej realizowane w 2021 r.⁹. Przedsiębiorstwo na potrzeby realizacji projektu otworzyło rachunek bankowy, na którym prowadzone były operacje niezwiązane z jego realizacją, co było niezgodne z umową. Prawdliwie sporządzono oraz terminowo przekazano do ZUS sprawozdanie końcowe z realizacji projektu¹⁰.

Osiągnięto zakładaną wartość trzech wskaźników dotyczących stężenia czynników szkodliwych na stanowisku pracy. Nie osiągnięto natomiast przewidywanego poziomu ryzyka zawodowego¹¹, które zredukowano z poziomu R=210 (duże, potrzebna

¹ Dalej: Przedsiębiorstwo lub Przyjazna Stomatologia.

² Dalej: Przedsiębiorca.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁴ NIK formuluje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dotyczące stężenia czynników biologicznych oraz czasu narażenia na te czynniki w czasie procesu dezynfekcji i sterylizacji, dalej: projekt.

⁶ Dalej: ZUS.

⁷ Dofinansowanie działań płatnika składek na poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy, dalej: konkurs 2020.01.

⁸ Dalej: Umowa z dnia 19 lutego 2021 r. zawarta pomiędzy ZUS a Przyjazna Stomatologia Katarzyna Petera-Grywińska, dalej: umowa.

⁹ Dalej: regulamin.

¹⁰ Dalej: sprawozdanie.

¹¹ Metoda Risk Score to oszacowanie ryzyka zawodowego na podstawie iloczynu: S (możliwych skutków zagrożenia) * E (ekspozycji na zagrożenie) * P (prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia) = R (ryzyko).

natychmiastowa poprawa) do poziomu R=63 (małe, potrzebna kontrola). We wniosku, zaplanowano osiągnięcie poziomu akceptowalnego, tj. R poniżej 20.

Na dzień zakończenia kontroli NIK, trwałość projektu została zachowana. Zakupiony sprzęt pozostawał na wyposażeniu Przyjaznej Stomatologii i był wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem. Wypełniono także obowiązek informacyjny w zakresie otrzymanego dofinansowania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawdliwość przygotowania i wykonania zadania określonego w umowie.

Opis stanu faktycznego

1.1. Przedsiębiorstwo 8 stycznia 2008 r. rozpoczęło prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą: Przyjazna Stomatologia Katarzyna Petera-Grywińska. Przeważającym przedmiotem działalności Przedsiębiorstwa była m.in. praktyka lekarska dentystyczna. Przyjazna Stomatologia została również wpisana do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą¹³.

(akta kontroli str. 3-12)

Przedsiębiorstwo biorąc udział w konkursie nr 2020.01, złożyło wniosek o dofinansowanie projektu dotyczącego utrzymania zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej¹⁴ w dniu 31 sierpnia 2020 r., tj. w terminie określonym w § 6 regulaminu. Natomiast 10 listopada 2020 r. złożyło jego korektę¹⁵. Wniosek zawierał m.in.: zwięzły opis projektu inwestycyjnego oraz uzasadnienie jego realizacji, harmonogram oraz budżet działań inwestycyjnych, oczekiwane rezultaty czy harmonogram realizacji projektu¹⁶. Opis działań inwestycyjnych zawarty we wniosku był spójny zarówno z harmonogramem, jak i kosztorysem. Wniosek spełniał wymagania formalne oraz zawierał załączniki¹⁷ określone w § 7 ust. 13 regulaminu. Informacje podane we wniosku były zgodne ze stanem faktycznym. Liczba osób zatrudnionych, za które płatnik opłacał składki na ubezpieczenie społeczne, na dzień złożenia wniosków, wyniosła sześć¹⁸, w tym pięć zaplanowano do objęcia projektem. Przed złożeniem wniosku Przedsiębiorstwo dokonało rozeznania potrzeb oraz badania stanowisk pracy w zakresie:

- poziomu ryzyka zawodowego na stanowiskach asystentka stomatologiczna-rejestratorka, asystentka/higienistka stomatologiczna, rejestratorka medyczna, asystentka stomatologiczna,
- stężenia czynników szkodliwych na stanowiskach objętych projektem w zakresie czynników biologicznych: w postaci aerozolu wodno-powietrznego zawierającego patogeny, które mogą się rozprzestrzeniać się na 2 metry,

¹² Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Księga rejestrowa nr księgi 000000243442, rejestr prowadzony przez Wojewodę Mazowieckiego.

¹⁴ Dalej: wniosek.

¹⁵ Korekta wniosku dotyczyła: zmiany nazwy czynności wpisanej w tabeli w części 2.2. Harmonogram i budżet działań inwestycyjnych w zakresie wykreślenia zakupu i instalacji smarownicy z funkcją dezynfekcji iCare+ C2.

¹⁶ Zgodnie z działaniem inwestycyjnym z pkt 25 Katalogu działań inwestycyjnych i doradczych, stanowiącym załącznik nr 4 do regulaminu, zakupiono sprzęt zmniejszający narażenie pracowników na czynniki biologiczne, a tym samym zwiększający bezpieczeństwo w gabinecie stomatologicznym.

¹⁷ Wypis rejestru CEIDG, zaświadczenie z właściwego Urzędu Skarbowego stwierdzające, że wnioskodawca nie zalega z opłacaniem podatków, umowa najmu lokalu, oceny ryzyka zawodowego dla wszystkich stanowisk pracy objętych projektem, oświadczenie oraz oferty handlowe.

¹⁸ Kwalifikacja poziomu dofinansowania została ustalona na podstawie liczby osób, za które Przedsiębiorstwo opłacało składki na ubezpieczenia społeczne. Zgodnie z deklaracją DRA za 08.2020, było to sześć osób, co kwalifikowało Przedsiębiorstwo jako małe, tym samym maksymalna kwota dofinansowania działań inwestycyjnych wynosiła do 139,0 tys. zł.

- stężenia czynników szkodliwych na stanowiskach objętych projektem w zakresie czynników biologicznych: czas narażenia podczas procesu dezynfekcji i sterylizacji narzędzi,
- stężenia czynników szkodliwych na stanowiskach objętych projektem w zakresie czynników biologicznych: okres utrzymania się czynników biologicznych w powietrzu.

(akta kontroli str. 57-110)

1.2. Regulamin konkursu nie wymagał rozeznania ofert rynkowych poprzez ustalenie ceny jednostkowej dla towarów lub usług przewidywanych do zakupu w ramach projektu.

Przedsiębiorca dokonał jednak rozeznania ofert rynkowych dotyczących cen jednostkowych na podstawie cenników dostępnych na stronach internetowych producentów lub dystrybutorów lub na podstawie otrzymanych ofert. Przedsiębiorca załączył do wniosku, oferty ze wskazanymi cenami jednostkowymi dla urządzeń lub usług planowanych do zakupu w ramach projektu.

(akta kontroli str. 90-110, 121-123)

1.3. Realizacja projektu odzwierciedlała zakres prac wskazanych we wniosku. Poniesione koszty były niezbędne dla jego realizacji. Na podstawie zaakceptowanego wniosku, pomiędzy ZUS a Przedsiębiorstwem, została zawarta umowa, której przedmiotem było udzielenie dofinansowania na realizację projektu. ZUS zobowiązał się do przekazania środków finansowych w kwocie nie większej niż 96,6 tys. zł. Zostały one przekazane na wskazany w umowie nieoprocentowany wyodrębniony rachunek bankowy Przedsiębiorcy w dwóch transzach:

- I transza w wysokości 58,0 tys. zł – 4 marca 2021 r.,
- II transza w wysokości 38,6 tys. zł – 30 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 124-185)

1.4. Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu¹⁹ zostało złożone do ZUS, w terminie określonym w § 6 pkt 4 umowy²⁰. Złożone sprawozdanie wymagało korekty²¹, po której spełniało wymagania formalne oraz zawierało załączniki określone w § 6 pkt 2 umowy.

Projekt, 16 listopada 2021 r., podlegał kontroli dotyczącej odbioru zrealizowanych działań, po jego zakończeniu, która zakończyła się sporządzeniem oceny końcowej. Projekt został uznany za zrealizowany zgodnie z umową i został zatwierdzony jego odbiór przez ZUS w dniu 1 grudnia 2021 r.²².

(akta kontroli str. 219-251)

Przedsiębiorca zgodnie z wnioskiem wydatkował 107,3 tys. zł, z tego kwota dofinansowania wyniosła 96,6 tys. zł. Dla projektu był prowadzony wyodrębniony rachunek bankowy. Na rachunku prowadzone były operacje niedotyczące obsługi projektu. Opis zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 111-120, 186-203)

1.5. Obsługę księgową Przedsiębiorstwa, prowadziło biuro księgowe. Księgowość prowadzona była w formie uproszczonej przewidzianej dla osób prowadzących

¹⁹ Dalej: sprawozdanie.

²⁰ Tj. 14 dni od zakończenia projektu.

²¹ Nazwy czynności w działaniu 1 i 2, numeru faktury proforma, potwierdzenia że urządzenia są „fabrycznie nowe”, przesłania opisu faktur, przesłanie potwierdzenia wykonanych płatności, przesłania brakującej oceny ryzyka zawodowego, przesłania wniosku urzędu dozoru technicznego o rejestrację autoklawu oraz przesłanie wyjaśnień odnośnie wydatków na rachunku bankowym nie dotyczących projektu.

²² Zgodnie z w § 4 ust. 3 pkt 2 umowy II transza jest wypłacana w terminie 30 dni kalendarzowych liczonych od następnego dnia po zatwierdzeniu przez przedstawiciela ZUS odbioru Projektu, który w Ocenie końcowej Projektu otrzymał ocenę „zgodny z Wnioskiem”,

jednoosobową działalność gospodarczą, tj. księgi przychodów i rozchodów. Przedsiębiorstwo w wiarygodny sposób udokumentowało realizację poszczególnych zadań poprzez dokumenty finansowe, faktury, dokumentację środków trwałych, zdjęcia stanowisk pracy z wyposażeniem zakupionych i zamontowanych urządzeń, instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy na danych stanowiskach oraz oceny ryzyka zawodowego. Zakupione na podstawie umowy o dofinansowanie środki trwałe zostały ujęte w ewidencji środków trwałych, wskazującej wartość początkową, datę zakupu, datę przyjęcia do użytkowania, parametry amortyzacji.

(akta kontroli str. 19-25, 186-218)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że Przedsiębiorca na rachunku założonym do obsługi projektu, wykonywał operacje finansowe nie dotyczące realizacji projektu, tj. opłacał składki ZUS oraz składki na podatek dochodowy, co było niezgodne z § 5 ust. 1 umowy, zgodnie z którym wnioskodawca zobowiązany został do prowadzenia wyodrębnionego rachunku bankowego oraz realizowania wydatków wyłącznie za pośrednictwem tego rachunku. Kwestia została również podniesiona przez ZUS w ramach prowadzonych działań kontrolnych. Przedsiębiorca wyjaśnił, że było to wymogiem banku przy prowadzeniu tego konta.

(akta kontroli str. 111-120)

OCENA CZĄSTKOWA

Przedsiębiorca zrealizował zadanie w ramach projektu w sposób zgodny z postanowieniami umowy, za wyjątkiem prowadzenia wyodrębnionego rachunku bankowego. Wydatki zostały poniesione oraz udokumentowane zgodnie z umową. Działania wskazane w sprawozdaniu końcowym zostały zrealizowane zgodnie z projektem oraz odpowiadały stanowi faktycznemu.

OBSZAR

2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ich trwałość.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Celem głównym projektu były działania inwestycyjne zmniejszające narażenia pracowników na czynniki biologiczne w środowisku pracy poprzez zmniejszenie ryzyka zakażenia patogenami zwłaszcza covid-19. Inwestycje dotyczyły zakupu sprzętu oczyszczającego powietrze oraz odsysającego aerozol, w którym zawieszone są cząsteczki patogenów. Ponadto zaplanowano zakup i zainstalowanie bakteriobójczej lampy przepływowej. Zakup myjni oraz autoklawu miał zautomatyzować proces dezynfekcji i sterylizacji skontaminowanych narzędzi.

(akta kontroli str. 58-89)

W wyniku realizacji projektu stężenie czynników na stanowiskach pracy objętych projektem w zakresie trzech czynników biologicznych pod postacią aerozolu wodno-powietrznego zawierającego patogeny, które może rozprzestrzeniać się na dwa metry zmniejszono z 80% (wysoka ekspozycja) do 0,1% (znikoma ekspozycja). Wskaźnik dotyczący czasu narażenia pracowników na czynniki biologiczne podczas procesu dezynfekcji i sterylizacji zmniejszył się z 45 min. do 15 min. a okres utrzymania się czynników biologicznych w powietrzu zmniejszył się z 24 godzin do 45 min.

(akta kontroli str. 367-369, 3730)

Zrealizowany projekt przyczynił się także do zredukowania ryzyka zawodowego ocenionego przy zastosowaniu metody Risk Score, jednak nie na poziomie jaki został zaplanowany we wniosku. Szczegółowy opis zawarto się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

2.2. W trakcie oględzin przeprowadzonych w dniu 24 listopada 2023 r. stwierdzono, że wszystkie wskazane we wniosku i sprawozdaniu urządzenia²³ stanowią wyposażenie przychodni oraz są oznakowane w sposób trwały i widoczny – logotypem ZUS, informującym o dofinansowaniu zakupu z projektu.

(akta kontroli str. 377-380)

2.3. Poziom zatrudnienia na stanowiskach objętych dofinansowaniem wyniósł:

- na dzień złożenia wniosku zgłoszono do objęcia projektem pięciu pracowników, w tym: jedną asystentkę stomatologiczną-rejestratorkę, jedną asystentkę/higienistkę stomatologiczną, dwie rejestratorki medyczne oraz jedną asystentkę stomatologiczną;
- na dzień kontroli projektu przez CIOP-PIB, tj. 16 listopada 2021 r. zatrudnionych było siedmiu pracowników, w tym: dwie asystentki stomatologiczne/ rejestratorki, dwie asystentki/higienistki stomatologiczne, dwie rejestratorki medyczne oraz jedna asystentka stomatologiczna.
- na dzień 1 października 2023 r. zatrudnionych było siedmiu pracowników, w tym: dwie asystentki stomatologiczne/ rejestratorki, dwie asystentki/higienistki stomatologiczne, dwie rejestratorki medyczne oraz jedna asystentka stomatologiczna.

Poziom zatrudnienia został zatem zachowany i był zgodny z warunkami określonymi w § 5 ust. 3 regulaminu oraz § 5 pkt 10 i 11 umowy.

(akta kontroli str. 26-50)

2.4. W toku kontroli stwierdzono, że urządzenia zakupione w ramach projektu wykorzystywane były zgodnie z przeznaczeniem oraz w sposób nieodbiegający od ustalonego, wg stanu na dzień odbioru projektu.

Wnioskodawca, zgodnie z § 8 ust. 1 umowy został zobowiązany do zachowania trwałości projektu w okresie trzech lat liczonych od następnego dnia po dniu zatwierdzenia przez ZUS odbioru projektu. Trwałość powinna być zachowana do dnia 1 grudnia 2024 r. W toku kontroli NIK stwierdziła, że trwałość projektu kontroli została zachowana.

(akta kontroli str. 377-380)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że zaplanowany we wniosku poziom ryzyka zawodowego ocenianego przy zastosowaniu metody Risk Score nie został osiągnięty. Zrealizowany projekt przyczynił się, po zastosowaniu ssaków aerozoli, lampy przepływowej myjni / dezynfektora, autoklawu oraz oczyszczacza i dozownika do dezynfekcji rąk do zredukowania zagrożenia czynnikami biologicznymi z poziomu R=210 (duże, potrzebna natychmiastowa poprawa) do poziomu R=63 (małe, potrzebna kontrola), jednak nie osiągnięto zakładanej we wniosku wartości, tj. R poniżej 20.

Z wyjaśnień Przedsiębiorcy wynika, że podczas szacowania ryzyka zawodowego asystentki/higienistki stomatologicznej metodą Risk Score uznano, że w wyniku działań związanych z realizacją projektu ulegnie zmianie jedynie parametr ekspozycji z narażenia stałego na sporadyczny. Przewidywany poziom ryzyka zawodowego został przeszacowany. (...). Jedynym sposobem dalszego jego obniżenia byłoby zastosowanie środków ochrony indywidualnej takich jak kombinezony ochrony biologicznej typu 4/5/6 oraz masek o klasie wyższej niż FFP2 lub zastosowanie

²³ Cztery sztuki ssaków aerozoli Greloy Ggs-E1000, kanałowa lampa dezynfekcyjna PLA-190/PKL-190, oczyszczacz powietrza Beewair BW60L, myjnia dezynfektor Melatherm 10 Ewolution DTA/DTB, autoklaw Quadro Avanti. dozownik wolnostojący bezdotykowy do dezynfekcji rąk DOZ-001AT.

środków ochrony układu oddechowego jak dla czynników grupy czwartej, co w warunkach gabinetu stomatologicznego wydaje się niezasadne.

(akta kontroli str. 367-369, 373)

OCENA CZĄSTKOWA

W wyniku działań podjętych w ramach projektu osiągnięto zakładaną wartość wskaźników dotyczących stężenia czynników biologicznych oraz czasu narażenia na te czynniki w czasie procesu dezynfekcji i sterylizacji. Nie osiągnęło natomiast zakładanego we wniosku poziomu ryzyka zawodowego. Na dzień zakończenia kontroli NIK, trwałość projektu została utrzymana, a zakupione środki trwałe i wyposażenie było wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi
Wnioski

W związku z brakiem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 29 grudnia 2023 r.

Kontroler
Anna Kuszczuk
specjalista
kontroli państwowej

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

/-/

.....
podpis